

SOSYAL POLITIKA VE REFAH DEVLETİ

SOCIAL POLICY AND WELFARE STATE

Mahamat ABAKAR

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Ankara, Türkiye,
mahamatabakar176@gmail.com_orcid [0000-0002-1202-4742](https://orcid.org/0000-0002-1202-4742)

Prof.Dr.Kamil Ufuk BİLGİN

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Ankara, Türkiye,
kamil.bilgin@hbv.edu.tr orcid [0000-0001-5715-5466](https://orcid.org/0000-0001-5715-5466)

Jamal MOHAMED

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sosyal Politika Enstitüsü, Ankara, Türkiye,
agmal21@yahoo.com

ÖZET

Sosyal yaşamdaki gelişmeler ve değişimler sosyal ihtiyaçlarda değişikliğe yol açmıştır. Bu nedenle, sorunlar ve çözümleri de değişir. 18. yüzyılda gerçekleşen sanayi devriminin sadece ekonomik yaşam üzerinde değil, aynı zamanda sosyal yapı üzerinde de önemli etkileri oldu. Çok disiplinli bir alan olan sosyal politikalar yoluyla sosyal sorunların çözülmesi ve refahın sağlanması amaçlanmış ve bunun sonucunda refah devleti kavramı ortaya çıkmıştır. Liberal kaygıları ve geleneksel koruma işlevleri olan ve enternasyonalist yaklaşımlarıyla güçlü bir konuma ulaşan devletler, yirminci yüzyılın son çeyreğinde meydana gelen ekonomik ve sosyal gelişmeler nedeniyle bir dönüşüm sürecine girmiştir. Devletlerin sosyal ihtiyaçları karşılamak için sosyal harcamaları artırdığı ve bu nedenle küreselleşmenin etkilerinin tartışıldığı bu dönemde ekonomik krize neden olduğu eleştirilere maruz kalmıştır. Bu çalışmada, küresel ölçekte refah devletlerindeki değişim ve dönüşüm süreci ve sosyal politikaları kavramsal olarak ve tarihsel gelişim perspektifinden ele alınacaktır. Geçmiş ve günümüz hakkında tespitler yapmak ve gelecek için varsayımlar yapmak, bu çalışma literatüre katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Politika, Refah Devlet, Küreselleşme, Sosyal Refah

ABSTRACT

Developments and changes in social life led to changes in social needs. Therefore, problems and solutions also change. The industrial revolution in the 18th century had important impacts not only on economic life but also on the social structure. It is aimed to solve social problems and ensure prosperity through social policies, which is a multidisciplinary field, and as a result, the concept of the welfare state has emerged. States, which have liberal concerns and traditional protection functions and have reached a strong position with their internationalist approach, have entered a

transformation process due to the economic and social developments that occurred in the last quarter of the twentieth century. It was subjected to criticism that states increased social spending to meet social needs and therefore caused the economic crisis in this period when the effects of globalization were discussed. In this study, the process of change and transformation and social policies in welfare states on a global scale will be discussed conceptually and from the perspective of historical development. This study aims to contribute to the literature, to make determinations about the past and present and to make assumptions for the future.

Keywords: Social Policy, Welfare State, Globalization, Social Welfare

1. GİRİŞ

Sosyal politika, kapsayıcı bir disiplindir; bu, sosyal yaşamın ihtiyaçlarına yönelik çözümler sunmak anlamına gelir. Sosyal problemler ekonomik ve çevresel faktörlere bağlı olarak değişmektedir. Söz konusu değişiklikler aynı zamanda sosyal yapı ve devlet politikalarına göre de farklılık gösterir.

Sosyal politikaların tarihsel arka planı, insanlık tarihindeki önemli olaylarla paraleldir. Dünya tarihinde önemli bir köşe taşı olan sanayi devrimi, bir tarafta ekonomik bir devrimdir, ancak diğer tarafta sosyal sorunları arttırmıştır. Sanayi açısından bakıldığında toplumlar sanayi öncesi toplum, sanayi topluluğu ve sanayi sonrası toplum olarak görülebilir. Sosyal sorunlara çözüm getiren sosyal politikaların da dönemin şartlarına göre değiştiğini söylemek mümkündür.

Sosyal ihtiyaçları karşılamak için geleneksel yöntemlerin kullanıldığı, korunmaya muhtaç grupların sanayi öncesi dönemde sosyal yardım ve hizmetlerle korunmaya çalışıldığı görülmektedir.

Sanayi devrimi ile başlayan dönem, on sekizinci yüzyılın ikinci yarısından itibaren çeşitli sosyal sorunlara neden olmuştur. Sanayileşmenin neden olduğu yoksulluk ve sosyal dengesizliği gidermek için çözümler arayan sosyal politika, ekonomi ve sosyal politikalar arasında denge kurmaya çalıştı. Sanayileşmenin etkisi ile sanayileşmiş bölgelere göçler yeni meslekler, olumsuz yaşam ve çalışma koşulları ve yoksulluk ortaya çıkmıştır. Demografik yapıdaki bu değişimin karşısında devletler liberal ekonomik anlayışı bir çözüm olarak benimsemiştir. Devlet müdahalelerinin ekonomik ve sosyal dengelere zarar vereceği endişelerinin bir sonucu olarak ortaya çıkan serbest piyasa ekonomisi, toplumun bir kısmının refah kazanmasına yardımcı olmuş, ancak toplumun çoğunluğunu oluşturan işçilerin yoksullaşmasına neden olmuştur. Liberal ekonomi anlayışının sosyal refahı sağlamadaki başarısızlığı eleştirilere ve neoliberal yaklaşımların yükselmesine neden oldu.

Liberal devlet anlayışının sınırlı yaklaşımının sosyal politikalar üzerinde olumsuz sonuçlara yol açması, daha müdahaleci ve düzenleyici bir devlet modelinin benimsenmesini sağlamıştır. Devletin sosyal ihtiyaçları karşılaması gereken sosyal beklentiler arttığı için, devlet sosyal sorunları çözmek için yeni bir karakter edindi. Yirminci yüzyılın ilk yarısında ortaya çıkan savaşlar ve 1929 ekonomik krizinden etkilenen devlet kavramı, sosyal politikaların lehine değişti. Keynesyen

ekonomik yaklaşımla daha kapsayıcı müdahalelere zemin hazırladı ve “refah devleti” yaklaşımını benimsedi. Bununla birlikte, küreselleşmeden de etkilenen, refah devletinin ekonomik ve sosyal refahı sağlamaya yönelik müdahaleci yaklaşımı ekonomik büyümeyi sağlayamadı ve devletin konumu tekrar tartışıldı.

Sosyal harcamaların ve vergilerin artmasının bir tehdit olarak algılandığı bu yeni dönemde devletin sosyal sorumluluklarının azaltılması önerildi. 1970'lerde başlayan krizler ve küreselleşmenin etkisiyle artan sorunlar refah devletinde bir dönüşüme yol açtı. Sosyal devletin krizi ve devletin sosyal politikaları belirlemedeki rolü hakkındaki sürekli artan tartışma, devletlerin yeni arayışlara girmesine neden oldu.

Her ne kadar Altın Çağ'ın refah devleti arayışı farklı olsa da, temel tutumların yerel yönetimlerin etkinliğini arttırmak, kârlı kuruluşlar için refahı sağlamak ve sosyal hizmetleri özel sektöre bırakmak gibi neoliberal davranışlar olduğunu söylemek mümkündür. Bu nedenle, sanayi devrimi ile ortaya çıkan Refah Devleti modu “Bilgi Çağı” ve yirminci yüzyılın son çeyreğinde ortaya çıkan küreselleşme ile yeniden yapılandırıldı. Bu dönemde sosyal politikalar, geleneksel araçlar yerine sivil toplum, uluslararası ve uluslararası kuruluşlar tarafından belirlenir ve sosyal politika anlayışı yeni biçimlere dönüşür.

Tüm eleştirilere rağmen, refah devleti bugün hala sosyal politikaları düzenlemekte ve uygulamaktadır. Küreselleşmenin ve bilgi çağının yol açtığı değişikliklerin bir sonucu olarak, bazı dönüşümlere ve bir dereceye kadar neoliberal politikaların yerini alan refah devletinin, yeni biçimlerde varlığını sürdüreceği ve gelecekte sosyal politikaları düzenlemede önemli bir güç olarak kaldığı tahmin edilmektedir.

Bu bilgiler ve öngörüler ışığında yapılan bu çalışmada, öncelikle sosyal politikanın kavramsal temelleri, hedefleri ve araçları, tarihsel süreçte ortaya çıkış yolunu açan faktörlerle açıklanacaktır. Bundan sonra, refah devleti kavramı ve bunun ortaya çıkmasına zemin hazırlayan etkiler ve olaylar tarihsel süreçte ele alınacaktır. Sosyal devlet krizi ve küreselleşme farklı başlıklar ve tespitler altında açıklanacak ve sosyal politika üzerindeki etkilerini tartışarak bugün ve gelecek hakkında öngörüler yapılacaktır.

2. Sosyal Politika Konusu

Sosyal politika Kıta Avrupasında “sosyal politika” olarak adlandırılır, ancak Kuzey Amerika edebiyatında “sosyal refah politikası” olarak adlandırılır. Bazı yazarlar bu iki kavramın aynı anlama geldiğini savunurken, bazıları ise sosyal politikanın sosyal refah politikası dahil olmak üzere çeşitli politikaları kapsayan bir çerçeve kavramı olduğunu savunuyorlar (Ersö ,2011: 99).

Sosyal politika tanımına ilişkin farklılıklar da periyodik şartlardan kaynaklanmaktadır. Wagner'e göre, sosyal politika, devletin işçileri korumak için aldığı önlemleri, Kessler'e ise sosyal sınıfın

hareketleri ve mücadelesini ve devletin söz konusu mücadeleye olan tutumunu ifade ediyor. Lauber'e göre sosyal politika, belirli bir zaman diliminde finansal ve kültürel yaşam koşullarını değiştirmek ve düzenlemek için ulusal düzeyde alınan bir dizi ölçümdür. Albrech, sosyal politikayı, toplumun ekonomik korumaya ihtiyacı olan kısmını korumak ve sosyal güvenlik ve barışı sağlamak için alınan tüm önlemler ve kurumlar olarak tanımlamaktadır (Altan, 2009: 54). Marshall, sosyal politikayı, hizmet ve gelir elde etmek için refahı sağlamak için devlet tarafından geliştirilen bir dizi politika olarak tanımlamaktadır. Hagenbuch, sosyal politikanın, bireylerin asgari standartlara ve fırsatlara sahip olmalarından emin olma çabasının olduğunu iddia etmektedir.

Dar anlamda sosyal politika, işverenlerle çalışanlar arasındaki ihtilafları, dengesizlikleri ve çıkar çatışmalarını ele alma ve kapitalist sistemlerdeki sınıflar arasında uyumu sağlamaya yönelik bir tutumdur (Aala,199: 22). Dar anlamda sosyal politikaların amacı, sanayi toplumlarında ortaya çıkan sorunlara çözüm bulmaktır. Bu perspektiften sosyal politika, sanayi devriminin yol açtığı sosyal eşitsizliklere son verilmesi için sosyal adaletin sağlanmasına hizmet eder. Dar anlamda, emek ile sermaye arasında denge kurma politikalarını temsil eder, çünkü yalnızca işçi ve işçi sınıflarının sorunlarını kapsar (Özaydın, 2008: 2). Bu politikalar ayrıca sosyal adaletin sağlanmasını da içerir.

Dar anlamda siyaset politikası, çalışma hayatına toplumu açıklayabilecek temel unsur olarak yaklaşmaktadır. Bu bağlamda ücretler, çalışma koşulları, sendikacılık ve toplu pazarlık gibi konularla da ilgilenmektedir (Sami, 2009: 76).

Geniş anlamda sosyal politika kavramı, yalnızca işçi sınıfının sorunlarını ve ihtiyaçlarını değil aynı zamanda toplumun diğer kesimlerinin sorunlarını da ele alan kapsamlı uygulamalar anlamına gelir (Kleinman , 2006: 43). Bu bakımdan sosyal politika disiplininin, kentleşme, çevre, sağlık ve eğitim sorunları, işçiler, engelliler, yaşlılar, çocuklar ve göçmenler gibi toplumun tüm kesimlerinin sorunlarına hitap ettiğini söylemek mümkündür. Bir anlamda sosyal politika, II. Dünya Savaşı'ndan sonra refah devleti kavramıyla birlikte ortaya çıktı. Bu nedenle sosyal politika, sağlık hizmetleri, sosyal güvenlik, şehir, çevre ve sosyal refahı etkileyen işsizlik ve yoksullukla mücadeleyi içerir. Geniş anlamda tüm bu uygulamaların nihai hedefi, farklı gruplar arasında sosyal barışı, sosyal adaleti ve eşitliği sağlamaktır (Kennet , 2004: 67).

Sosyal politika, yeniden dağıtım temelinde belirlenir. Politikaların düzenleyici ve dağıtıcı görüşü, toplumda yaşayan herkesin sosyal özgürlüklere ve eşit fırsatlara sahip olmasını sağlamaya hizmet eder [Livemore , 2009]. Her bireyin refahını sağlamak, devletin ve sosyal politika uygulayıcıları olan diğer kuruluşların temel amacıdır.

Toplum üyelerinin eğitim, sosyal güvenlik, sağlık hizmetleri ve barınma gibi ihtiyaçları vardır. Sosyal politika, bireylerin refahını yasal düzenlemelerle sağlamayı amaçlar. Sosyal politika, sosyal gelişmelerden etkilendiğinden bireylerin ihtiyaçlarına göre değişmektedir. Devlet ihtiyaçlara göre yeni düzenlemeler yapar. Korunmaya muhtaç olanlar için, çocuklar ve gençler için , engelliler, düşük gelirli aileler ve yaşlılar için, sosyal politika perspektifinden ayrı düzenlemeler yapmak mümkündür.

Sosyal politikaları etkileyen ve belirleyen faktörler sadece toplumun ve bireylerin ihtiyaçları değil aynı zamanda ideolojik hareketler, suç oranları, işsizlik, medya, politika, sanayi grupları ve şiddet, borç ve durgunluk ve ekonomik durum gibi ekonomik faktörlerdir. devlet (sosyal demokratik, liberal, vb.) (Blakemore, 2000: 45).

Sosyal politika, temelini devlet tarafından belirlendikten sonra yürürlüğe konulan, birçok kişi ve partinin katılımıyla alınan kararlardan oluşan bir alan olarak tanımlanabilir [Daly, 2003: 23]. Sosyal politika ve ekonomik politikalar arasında karşılıklı bir etkileşim vardır (Deacon, 2007: 76). Bu nedenle, bir ülkenin kalkınması sadece ekonomik büyüme ile değil, aynı zamanda sosyal sorunları çözmek için adil ve dengeli bir büyüme sağlayarak da mümkündür. Bu açıdan ekonomideki ve sosyal politikadaki problemlerin birlikte ele alınması gerekir.

3. Sosyal Politika İlkeleri ve Kavramları

Hedeflerine ulaşmak için sosyal politikanın belirleyeceği politikalarla ilgili bazı ilkelere sahip olması gerekir.

Devlet ve diğer kurumlar tarafından yürürlüğe konulan sosyal politika, toplumun refahını doğrudan etkilemektedir. Bir devlet refah ile ilgili düzenlemeleri, sosyal politikaların analiz edilmesiyle belirlemesi gerekmektedir. Sosyal politikalarla ilgili konular ve temel ilkeler sosyal ihtiyaçlar ve sosyal problemler, eşit haklar ve sosyal adalet, verimlilik, eşitlik ve seçim, özgecilerlik, karşılıklılık ve zorunluluk ve bölünme, farklılık ve dışlamadır (Robinson , 2013: 32).

Sosyal devlet, halka bazı haklar sağlamalıdır. Bunlar aşağıda detaylandırılmıştır.

Eşitlik: Eşitliği sağlamak sosyal politikaların temelini oluşturur. Eşitlik sağlamak için kaynakların adil bir şekilde dağıtılması gerekir. Eşitliğin farklı türleri vardır: eşit sonuç, fırsat eşitliği veya eşit muamele.

Eşit fırsat: Eşit grupların eşit muamele görmesi gerektiği anlamına gelir. İnsanlara cinsiyetlerine veya gruplarına bakılmaksızın eşit fırsat verilmesi gerekir. Ayrıca, tüm insanlar eğitim sisteminde veya iş piyasasında aynı fırsatlara sahip olmalıdır.

İhtiyaç: Temel ihtiyaçlar yiyecek, bakım ve barınmadır. İhtiyaçlar sınırlı değildir ve hangi ihtiyaçların devletler tarafından karşılanması gerektiği kesin değildir.

Özgürlük ve haklar: Farklı hak türleri vardır. Medeni haklar, keyfi tutuklama ve tutuklamanın bulunmadığı ancak herhangi bir görüşü tartışma özgürlüğüne sahip olduğu anlamına gelir. Sosyal haklar eğitim hakkı, sosyal refah ve sosyal güvenlik anlamına gelir. Siyasi haklar, siyasi partilere oy verip katılmayı ve görüşü demokratik bir şekilde açıklama özgürlüğünü içerir.

Bu hakların tümü refah devleti tarafından sağlanmaktadır. Toplumda yaşayan bireyler vatandaşlık bağıyla devlete bağlanır. Vatandaşı olduğu eyaletten, sahip olduğu hakları sağlama yolunu açan politikaların yapılmasını isteme hakkına sahiptir. Bu açıdan vatandaşlık kavramı, devletin sosyal

politikaların bir parçası olarak bireylerin yükümlülüklerini ve haklarını belirlemede önemli bir rol oynamaktadır.

Sosyal politikaların temel amacı, toplumdaki herkesin çatışmalardan uzak, uyum içinde yaşamasını sağlamaktır. Dolayısıyla hedef, sosyal adalet, sosyal gelişme, sosyal denge, sosyal entegrasyon ve sosyal barışı sağlamaktır (Erdut, 2002: 52).

Sosyal adalet sayesinde toplumdaki herkes eşit risk karşısında eşit haklara sahip olacak. Bu şekilde, ekonomik şansın neden olduğu eşitsizlikler ve farklılıklar ortadan kalkar. Herkesin gelir, vergi, ücret, eğitim ve sosyal güvenlik konularında adil fırsatlara sahip olmasını sağlayan tüm politikalar, sosyal adaletin gelişimine katkıda bulunur.

Toplumdaki herkes uyum ve dengede yaşıyorsa, sosyal dengenin sağlanması mümkündür. Bu nedenle sosyal farklılıkların azaltılması gerekiyor. Özellikle farklı bölgelerde yaşayan bireylerin fırsatlarla ilgili farklılıkları ve eşitsizlikleri bu dengenin bozulmasına ve uyumun bozulmasına neden olmaktadır. Kalkınma düzeyiyle ilgili farklılıkları ortadan kaldırmak ve herkesin aynı sosyal hizmetlerden faydalanmasını sağlamak sosyal politika pratisyenlerinin temel hedeflerinden biridir.

Sosyal yapı içindeki dengenin bozulmasına neden olan faktörlerin ortadan kaldırılmasını amaçlayan politikalarla sosyal barış sağlanır. Özellikle kapitalist sistemde serbest piyasanın yarattığı toplumsal farklılıklar, toplumdaki dayanışmayı engelleyebilir. Uyum ve uzlaşmanın egemen olduğu bir toplumun yaratılması için, toplum psikolojisi üzerindeki olumsuz etkileri ortadan kaldırmak için politikalar uygulanmalıdır.

Sosyal entegrasyon, toplumdaki birliği ve dayanışmayı olumsuz yönde etkileyen politik ve ekonomik faktörlerin en aza indirilmesi anlamına gelir. Eğitim, kültür ve ahlaki değerler bu anlamda sosyal çözümü etkileyen konulardır.

Sosyal demokrasinin amacına ulaşmak, demokratik düzen çerçevesinde bireylerin temel hak ve özgürlüklerini demokratik düzende yasal düzen ile korumak mümkündür. Bireylerin çalışma ve katılma haklarını korumak için demokrasinin amacına ulaşılmalıdır.

4. Sosyal Politika Tarihi

On dokuzuncu yüzyıldaki ekonomik ve sosyal gelişmeler sonucunda ortaya çıktığı düşünülen sosyal politika, sanayi devrimi ile anlam kazanmaya başladı. Sanayi devrimi ile ekonomik ilişkilerin değişmesi sonucunda sosyal değişimler kaçınılmaz hale geldi. Sanayi devrimi ile artan üretim, daha fazla emek ihtiyacına neden oldu. Sermaye sahiplerinin işgücü piyasasına hakimiyeti, ticaretin serbestleşmesiyle daha da artmıştır.

Serbest piyasa ekonomisi yaklaşımının (Laissez-faire) benimsendiği bir dönemde, hakim görüş, hükümet müdahalelerinin serbest piyasayı olumsuz yönde etkileyeceği yönünde idi (çubuk 1979:

35). Müdahalesiz yaratılan bir piyasanın insanları zenginleştireceğine olan inanç, bir yandan sermaye sahiplerinin zenginleşmesini sağladı, diğer yandan emek sektörünün fakirleşmesine neden oldu.

Çocukların ve kadınların yaşadığı yoksulluk, insancıl hisleri incitiyor (Greve, 2014: 98). İşçilerin ücretlerine ve çalışma koşullarına müdahale edilmediğinde bu dönemde yoksulluğun artması, sosyal sorunların artmasına ve böylece sosyal politikaların hızla gelişmesine neden oldu.

Ekonomideki liberal yaklaşımın bir sonucu olarak, toplumda iki karşıt bölüm ortaya çıktı: sermaye sahipleri olan burjuva sınıfı ve emek sahipleri olan işçi sınıfı. Ücretlerin azalması, kötü çalışma koşulları ve uzun çalışma saatleri, işçi sınıfındaki sosyal sorunlara ve sınıf çatışmalarına yol açmıştır. On dokuzuncu yüzyılda, devletin liberal ekonomi anlayışı tarafından yaratılan sosyal sorunları çözmek için sosyal politikalar uygulandı. Devletin çalışma hayatına, çalışma ilişkilerine ve ücretlere müdahale etmesiyle sosyal barış ve adalet sağlanması kaçınılmazdır.

İngiltere ve Kanada'da 1880 ile 1920 arasında başlayan sosyal reform hareketleriyle, sosyal politikalar yasaklayıcı yaklaşımdan açıklayıcı bir yaklaşıma dönüştü (Asa, 1961: 87). Bu yaklaşımda, devletin çalışma hayatındaki rolünün sınırlı ve katı olduğu eleştirildi ve devletin çalışma hayatındaki olumsuzlukları gidermek için sosyal koşulları düzenlemesi gerektiği öne sürüldü. Bu dönemde, devletin sosyal politikadaki rolünün Fransa, Almanya ve ABD gibi kapitalist gelişmiş ülkelerde artması gerektiği bir görüş mevcuttur.

Sonuç olarak modern anlamda sosyal politikanın ortaya çıkışı, entelektüel-politik alanda Fransız Devrimi'nin yarattığı sosyal koşullara, sosyal ve ekonomik alanlarda sanayi devrimi tarafından yaratılanlara atfedilmektedir [Serter N , 1994].liberal ekonomi yaklaşım 2. dünya savaşından sonra gelişmiş ülkelerde terk edildi ve devletin sosyal politikalara müdahale etmesi gerektiği inancıyla Keynesyen politika yaklaşımı benimsendi. Bu yaklaşımın benimsenmesinde bir diğer önemli faktör 1929 ekonomik krizi ve bunun olumsuz sonuçlarıdır. Sanayi devriminden sonra sosyal politikaların kapsamı genişledi ve yalnızca iş sektörünün sorunlarının yanı sıra tüm toplumun sorunlarına da değinildi. Sağlık hizmetleri, yaşlı ve çocuk bakımı, işsizlik ve yoksullukla mücadele, kadınların çalışma hayatına katılımı, çevrenin korunması ve toplumsal cinsiyet ayrımcılığı gibi konular devletin sosyal politika altında mücadele ettiği konular haline geldi.

5. Sosyal Devlete Doğru

Refah devleti kavramı 1930'larda ve 1940'larda ortaya çıktı. II. Dünya Savaşı sırasında kabul edilen ve uzaktaki ordunun ihtiyacını karşılamak için yeterli para sağlamayı amaçlayan devlet kavramının aksine, sosyal devlet, sosyal politika, sağlık hizmetleri ve böylece sosyal ihtiyaçlar sağlamayı amaçlamaktadır (Rodgers, 2014: 23).

Refah devleti kavramı, farklı ülkelerde kültürel, sosyal, politik ve ekonomik miraslarına ve tarihsel gelişmelerine göre farklı boyutlar kazanıyor. Refah devleti, bireysel vatandaşların refahını

sağlamayı amaçlamaktadır. İşgücü piyasası ve sivil toplumun taleplerine göre, refah devleti ekonomiye müdahale ediyor.

Refah devleti ile ilgili birçok tanım olmasına rağmen, Asa Brigg bunu şöyle tanımlamaktadır: “Piyasa güçlerinin rolünü azaltmak için bilinçli bir şekilde örgütlenmiş kamu gücünün kullanıldığı bir devlettir.” Refah devletinin bireylere ve ailelere asgari gelir garantisi sağlaması, belirli sosyal risklerin önlenmesini kolaylaştırması ve toplumdaki bireylere sosyal refah yoluyla iyi yaşam koşulları sunması sosyal devletin rolü kapsamında kabul edilmiştir (Özdemir, 2007: 58).

Refah devletinin bir başka tanımı da “adil bir gelir dağılımı sağlama, korumaya ihtiyaç duyan grupları ve sınıfları koruma, sosyal güvenlik uygulamalarını ve istihdam politikalarını yönlendirme; eğitim, sağlık ve barınma gibi toplumun temel gerekliliklerini karşılamak için politikaları uygulama; takip ettiği vergi ve ücret politikaları sayesinde çalışma hayatını düzenlemek için önlemleri alma görevini üstlenen çağdaş bir devlet anlayışıdır” (Şenkal, 2005: 86)

6. Sosyal Devlet Tarihi

Refah devletinin tanımını yapmak ve tarihsel gelişimini doğrulamak ilgili zorluklar karşılanmaktadır. Yukarıda bahsedildiği gibi, her devletin farklı bir ulusal sosyal güvenlik sistemi, farklı bir sosyal yapı ve dolayısıyla farklı ihtiyaçları vardır. Ayrıca, refah devleti, ekonomik, sosyal ve kültürel şartların gerektirdiği politikaları belirler ve yasal düzenlemeleri buna göre yürürlüğe koyar.

Refah devletinin ortaya çıkışı, yoksul Yasaların İngiltere’de yürürlüğe girmesiyle 1601 yılına kadar uzanıyor. Bu dönemde erkeklerin çoğu savaş için işe alındı. Eve döndüklerinde hayatlarının geri kalanını herhangi bir sosyal güvenlik veya koruma olmadan ancak risk altında yaşadılar. 1601 Yoksul Yasası, yaşlıları, hastaları ve yaralıları toplumda korumak için ilk yasama girişimi oldu. Ancak bu yasal düzenleme yeterli değildi çünkü toplumun geri kalanının da korunmaya ihtiyacı vardı. 1834 yılında ekonomik ve sosyal baskılar ve zamandaki gelişmeler nedeniyle bir başka yasal düzenleme yapılmıştır. Bu, sosyal politikanın damgalayıcı etkilerinin başlangıcıdır. İlerleyen dönemlerde, Adam Smith’in serbest piyasa ekonomisinin etkileri, yalnızca İngiltere’de değil diğer ülkelerde de devlet politikalarını ve yasal düzenlemeleri değiştirmeye başladı.

Refah devleti gerçekten II. Dünya Savaşı’ndan sonra ortaya çıktı. I. Dünya Savaşı boyunca bütün ülkeler tüm kaynaklarını savaş için harcamış. I. Dünya Savaşı’ndan sonra, John Maynard Keynes yaklaşımının iş fırsatları yaratmak ve kamu ekonomisini canlandırmak için yeterli olmadığı anlaşıldı. Savaştan sonra ikinci bir savaşın, iş olanakları yaratılarak ve yeni çalışma ve yaşam standartları sağlayarak önlenebileceğine inanılıyordu.

1942 Sosyal Güvenlik raporuyla (Sosyal Sigorta ve Müttefik Hizmetleri), Lord William Beveridge bir sağlık sistemi oluşturmayı, asgari gelir sağlamayı ve istihdam oranlarını düşürmeyi amaçlamış. Savaştan sonra İngiltere’de bir ulusal refah yaratması için Beveridge’in görüşleriyle Keynes yaklaşımı değerlendirilmiş. Liberalizmin güvensizliği, ülkeleri yeni arayışlara girmeye çağırdı.

Devletler 1870-1913 yılları arasında yeni sosyal risklerle karşı karşıya kalmış. Bu riskler yaşlanan nüfusun artışı, emekli aylığı ödemeleri, hastalıklar, meslek hastalıkları ve kazalardı. Bismarck, 1880'lerde sosyal güvenliği sağlamak için bazı çabalar sarf etmiş. Bismarck sosyal güvenlik yoluyla sanayi devrimi, düşük gelir ve nüfus hareketlerinin risklerine karşı bir koruma sağlamayı amaçlamış. Uzun çalışma saatleri ve ağır çalışma koşulları yoksulluk ve sosyalist hareketleri arttırdı. Bu gelişmelerle 1883'te hastalık sigortasını, 1884'te iş kazası sigortasını, 1889'da yaşlılık ve sakatlık sigortasını kapsayan düzenlemeler yürürlüğe girmiştir.

Bismarck'ın reform hareketi, yalnızca devlet kapsamında değil, işveren ve çalışanların da desteğiyle bir sistem kurmayı amaçlıyordu. Buna göre, sistemin üç boyutu vardı: işverenin sorumlulukları, bireysel yatırımlar ve özel sigorta. Bu sistem aynı zamanda devlet müdahalesini de kabul etmiş. Bu nedenle ekonomik ve politik yapıların ve dolayısıyla diğer ülkelerin sosyal politikalarının Bismarck'ın reformundan sonra değişime başladığını söylemek mümkündür.

Bismarck'ın reformunun ardından, sanayileşmeden kaynaklanan hastalıklar ve sakatlıklar için birçok yasal düzenleme yürürlüğe girmiştir. 1913 yılına kadar Batı Avrupa Ülkelerinde benzer düzenlemeler ve kurallar uygulanmamıştır.

Sanayileşme, sosyal demografik yapıdaki değişiklikler ve Avrupa devletlerinde on dokuzuncu yüzyılda artan baskılar nedeniyle, refah devletinin gerçekleşmesi hız kazanmıştır. Kamu sektörü ve ekonomi, Çin, Brezilya ve Rusya'da hızlı bir gelişme gösterdi. 1950 ve 1973 arasında, refah devletinin altın çağı olarak bilindiğinde, devlet piyasa müdahalesi, serbest piyasa ekonomisinin yol açtığı sorunların çözümü için kabul edilen Keynesyen yaklaşımla giderek arttı. Ancak Keynesyen politikalar devletlerin 1970'lerden sonra krizlere girmesine neden oldu. Yüksek vergi oranları, artan kamu harcamaları ve devletlerin müdahaleleri krizin nedeni olarak gösterildi. Bu dönemde sosyal harcamaların kamu harcamalarına oranının giderek arttığı yerlerde, birçok ülkede yaşlılık, doğum, sakatlık ve ölüm sigortaları kabul edilmiştir. Ayrıca işsizlik sigortası ve aile yardımları daha gelişmiş ülkelerde de düzenlenmiştir (Clarke, 1998: 33).

Refah devleti, 1975'ten bu yana bir dönüşüm geçiriyor. 1929 ekonomik krizi ile artan devlet müdahalesi, 1973 ve 1979 yılları arasında yaşanan petrol krizinden sonra devletin küçüldüğü bir sistem ile değiştirildi. Ekonomik ve sosyal politikalar oluşturma konusunda daha az müdahaleci yaklaşımı benimsenmiştir. Özellikle Batı Avrupa ülkelerinde işsizliğin kronik hale geldiği, enflasyonun arttığı ve ekonomik büyümenin azaldığı bu dönemde sosyal harcamaların baskısından kaynaklanan bütçe açığının arttığı görülmektedir.

Bu dönemde ortaya çıkan neoliberal yaklaşım, Keynesyen politikalara karşı çözüm arayışının bir sonucu olarak yeni bir liberalizm biçimi olarak kabul edildi (Tüslad, 1990: 23). Ekonomik krizlerin yol açtığı şiddetli rekabet sonucu, 1970'lerin sonunda yeni bir dönem başladı ve bu dönemde Keynesyen refah devleti bir kriz yaşadı.

Küreselleşmeyle birlikte ekonomik büyümede istikrarlı olan refah devletinin yanı sıra iyi çalışma koşulları ve fiyat teklifleri sona erdi ve ulus devletlerin daha az yetkisi olduğu yeni bir dönem başladı. Sosyal politikaları da etkileyen bu gelişmeler, sosyal harcamaların azaltılmasına yönelik neoliberal yaklaşımın benimsenmesini sağlamıştır. Devletler ekonomik büyümeyi yeniden başlatmak için yeniden yapılanmaya ve yeni reformlara başladı. Son 20 yılda, birçok ülke sosyal harcamaları azaltmak için düzenlemeler yaptı. Yine birçok ülkede kamu harcamaları azalmamış bunun yerine artış göstermiştir. Bu durumun nedenleri sadece ekonomik nedenler ve gelişmeler değil, aynı zamanda yaşanan nüfus ve değişen aile yapısı gibi demografik yapı değişiminin nedenleridir. Yukarıda belirtildiği gibi, ekonomik politikalar ve sosyal politikalar karşılıklı etkileşime sahiptir. Ekonomik politikadaki değişimlerin sosyal politikaları da etkilediği ve hiç kimsenin diğerinden bağımsız olmadığı açıktır.

Öte yandan, refah devletinin ekonomik durumu sadece bireysel davranışlarla değil aynı zamanda işgücü piyasası ve sosyal refah için kabul edilecek sosyal güvenlik sistemi ile de ilgilidir. İşgücü piyasası ve devlet müdahalesi arasındaki çelişki henüz çözülmed (Rosanvalon, 2004: 65).

Refah devleti gelişmeye devam ediyor. Devlet, sosyal politikaların belirlenmesinde hala önemli bir rol oynamaktadır. Sadece ekonomik göstergelerin değil, aynı zamanda demografik ve sosyal yapıdaki değişimlerin de refah devleti politikalarının belirlenmesinde rol oynadığını söylemek mümkündür.

Refah devleti, gelirin yeniden dağıtılmasını amaçlamaktadır ve bu nedenle müdahaleci ve düzenleyici bir rol oynamaktadır. Çalışma hayatındaki olumsuzlukları gidermek için önlemler alır. Asgari ücreti belirler, sosyal güvenlik ve sosyal yardım hizmetlerini üstlenir ve gelir dağılımındaki adaletsizlikleri gidermek için vergi ve diğer harcamalara müdahale eder (Esping , 1990).

Refah devleti, klasik koruyucu devletin derinleşmesi ve genişlemesi olarak ifade edilir [Anderson E199]. Son aşaması modern devlet olan refah devleti, artık “izleyici devlet” değil, “oyuncu devleti” dir (Özdemir , 2004).

Refah devleti ile ilgili tanımların tümü, ekonomik ve sosyal koşulları kötü olanları koruma zihniyetini içerir. Bu koruma sosyal politikalar aracılığıyla yapılabilir. Bu nedenle refah devletinin, refah devleti tarafından yapılması ve sosyal politikaların hedeflerine ulaşması için gerekli olan olumsuz koşulların ortadan kaldırılması uğruna müdahalesi uygun ve zorunludur.

Her refah devletinin görevleri ve kapsamı, her ülkenin sosyal, kültürel, ekonomik ve demografik koşullarına göre değişmekle birlikte; temel olarak çocukların, engellilerin, ailelerin, yaşlıların ve kadınların korunmasını sağlamayı, iş yaratmayı, eğitim ve mesleki eğitim sağlamayı, yoksulluk ve düşük gelirle mücadele etmeyi ve çalışma koşullarını iyileştirmeyi içerir.

Refah devletinin uygulamaları göz önüne alındığında, sosyal refahı sağlamak için hizmetler ve harcamalar temelinde çeşitli ayrımlar yapılmıştır. Bu konuda en önemli çalışma Gosta Esping-Andersen tarafından yapılmıştır. Esping-Andersen, refah devleti sistemlerini şu şekilde

sınıflandırır: ABD ve İngiltere tarafından uygulanan liberal refah modeli Almanya, Fransa, Belçika tarafından uygulanan muhafazakar ve kıta Avrupa modeli İsveç ve Danimarka tarafından uygulanan Sosyal Demokratik İskandinavya Modelidir (Glazer, 1990: 25).

Sanayi devriminin yarattığı eşitsizlikleri ve olumsuzlukları ele almaya yönelik çözüm arayışlarına bir cevap olarak ortaya çıkan refah devleti, liberal devletin yeni bir şeklidir. Liberal yaklaşım, sermaye ve piyasaların müdahale edilmemesi nedeniyle sosyal çıkarları tehdit etmektedir. İşçi sınıfının çıkarlarını en üst seviyede tutan sosyalist yaklaşım ise, sosyal ihtiyaçları karşılamak için yeterli değildi. Refah devleti, bu iki sistemin de sorunlarının üstesinden gelmek için bir sistem olarak ortaya çıktı.

Refah devleti ile ilgili olarak, küreselleşme ve neoliberalizm sürecinin başlangıcına kadar döneme ilişkin aşağıdaki tespitleri yapmak mümkündür (Aktel, 2001). Artık yaklaşım (residual approach) gelişti ve yerini kurumsal bir yaklaşım aldı. Sosyal refah talebinde bulunmak, vatandaşlıktan doğan insan haklarına dönüştü. yalnız yoksulların ihtiyaçlarını karşılayan bir hizmet anlayışından, tüm toplumun ihtiyaçlarını karşılayacak evrensel bir hizmete doğru geçiş yapıldı.

Yoksulluk ve işsizlik gibi sorunların bireyler tarafından yapılan hatalar değil, devletin ve kurumların yetersizliğinden kaynaklandığı anlayıştır.

Sosyal refah sağlamaya yönelik çabalar, gönüllü birey ve kurumlardan kamu kurumlarına kaymıştır.

1970'lerden sonra yaşanan ekonomik krizler sorunlara neden oldu ve Keynesyen refah devleti eleştirdi. Bütçe açığı, işsizliğin artması, ekonomik büyümenin azalması ve emeklilik yaşı ve nüfusun yaşlanmasından dolayı sağlık harcamalarındaki artıştan kaynaklanan sorunlardan biriydi. Refah devleti hakkındaki eleştiri ve tartışma, ekonomik, sosyal ve politik sorunların refah devletinin sosyal politika uygulamalarından kaynaklandığı şeklindedir.

Demografik değişikliklerin ve küreselleşmenin refah devleti üzerindeki etkisinin uzun vadeli değerlendirilmesi, refah devletinin gelecekteki gelişimi hakkında tartışma ve tartışma için yeni yollar açtı (Mishra, 1999: 43). Sosyal devletler için önemli olan insanlara refah sağlamaktır.

7. Refah Devleti ile İlgili Eleştiriler

Sosyal devletler, sosyal politika eleştirilerinin kaynağını oluşturan sorunlardan dolayı yeni politikalar geliştirmeye ve yeniden yapılandırmaya başlamıştır. Sosyal devletin ekonomik ve finansal baskılar nedeniyle geri dönme eğiliminde olduğu iddia edilmekle birlikte, sosyal devletin yeni koşullara uyum sağlama çabalarını sürdürdüğünü söylemek mümkündür.

Küreselleşme sürecinde sosyal refah devleti uygulamalarının daralması, sosyal hakların kısıtlanmasına neden olmuştur. Liberal anlayış, devletin güvenlik, adalet ve altyapı sağlama görevlerini sınırlar. Devlet serbestleşme yoluyla küçülüyor. Sanayi devriminden sonra kurulmaya

çalışılan sermaye ve emek arasındaki dengenin bozulma olasılığı, sosyal korunmaya muhtaç olanları tehdit ediyor. Artan işsizlik oranı en önemli tehditlerden biri.

Küreselleşme sürecinde, liberal felsefelerinin aksine, neoliberal modellere dönüşen devletlerin sosyal politika uygulamalarını daha da geliştirmeleri gerekiyordu. Gelişmeler, beklentilerin aksine, küreselleşme sürecinde benimsenen modelin sosyal politikaların sorunlarını daha da derinleştirdiğini göstermektedir (Pierson, 2006: 58).

Küreselleşmenin refah devleti modeli ve sosyal politikalar üzerindeki etkileri dört farklı bakış açısıyla değerlendirilmektedir:

Mishra'ya göre; küreselleşme ulus devletlerin bağımsızlığını ortadan kaldırır. Ekonomik büyüme tek hedef. Ekonomik ücretler nedeniyle uluslararası ücret eşitsizliği ve yoksulluk artmakta ve sosyal koruma zayıflamaktadır. Ulus devletlerin refahı neoliberal politikalarla azalmaktadır (Reiger, 2003: 56).

Pierson'a göre, küreselleşme yalnız başına, refah devletlerinin gücünün azaltılmasının nedeni değil. Dış bir güç olarak, küreselleşme devletlerin yapılanmasında yenilenmeyi gerektirebilir, ancak bu yeniden yapılanma sosyal politikaların azalışı olmamalıdır. Bu süreçte, devletler demografik, göç ve sosyal gelişmeler gibi içsel etkileri de dikkate almalı ve yeniden yapılanma sürecine buna göre karar vermelidir (Yeates,2001: 65).

Esping-Anderson'a göre ulus devletler küreselleşme ekseninde daha dengeli uygulamaları tercih etmeli. Güçlü ekonomik ve politik yapıya sahip ulus devletler, küreselleşmeye rehberlik ederken kendi gelecekleri için en uyumlu uygulamaları tercih etmelidir (Holden, 2017).

Rieger ve Leibfried'e göre küreselleşme, ulus devletlerin liberal modelle savaşın olumsuz etkilerini azaltma çabalarının bir sonucu olarak ortaya çıktı. Ulus devletlerin ekonomileri küresel ekonomiden bağımsızdır; Bu nedenle, yeniden yapılanma süreci ve ilgili politikaların oluşturulması bu bağlamda değerlendirilmelidir (Palier, 2006: 75).

Gelişmiş ülkelerde refah devleti krizinin nedenleri, dışsal bir faktör olan küreselleşme ve devletlerin sosyal yapılarıyla ilgili içsel değişkenlerdir. Bu nedenlerden biri, yaşlanan nüfus, yaşamın uzaması ve azalan doğum oranları nedeniyle değişen demografik yapıdır. Ayrıca aile yapısı değişmiş, boşanmalar artmış, kamu harcamaları, emekli aylığı ve sağlık harcamaları artmış ve vergiler artmış, ekonomik büyüme azalmıştır. Ülkelerin uluslararası arenadaki rekabet gücü, refah devletinin sosyal refahı sağlama harcamalarındaki artıştan dolayı azalmıştır. Artan refah ile ilgili harcamaların neden olduğu finansal baskıların ortadan kaldırılması için çözüm sağlama arayışında olan refah devleti yeniden yapılanma sürecine girmiştir.

Yeniden yapılanma ve hayatta kalma sürecinde, emeklilik sisteminin özelleştirilmesi, emeklilik yaşının yükseltilmesi, primlerin artırılması ve mali baskının azaltılması yoluyla finansal baskı hafifletilmeye çalışıldı

Refah devletindeki daralma ile birlikte, refah hizmetlerinin sunumu da değişti. Devlet tarafından gerçekleştirilen hizmet sunumu, yerel düzeydeki yerel yönetimler aracılığıyla sivil toplum örgütüne verilmiştir.

8. Sosyal Refah Devletinde Sosyal Politikannın Geleceği

Değişkenlerden dolayı gelecekteki refah devleti durumunu açıkça öngörmek zor görünüyor. Refah devleti, devletlerin sosyal, ekonomik, kültürel ve demografik yapılarına göre değişir. Refah beyanının finansmanının geleneksel yöntemlerle sağlanması mümkün görünmemektedir. Özellikle 2008 yılındaki mali krizi ile beraber refah devleti, asıl oyuncunun devlet olduğu bir sistemin ekonomik büyüme için yeterli olmadığı görüşüne sahipti. Artan işsizlik, refah devletinin büyümesi için engel teşkil ediyor. Dahası, birçok eyaletin nüfusu yaşlanmakta ve demografik yapı değişmektedir. İşgücü piyasalarının desteklenmesi, yeni işlerin yaratılması ve istihdamın arttırılması gerekiyor. Dolayısıyla devletler politikalarını belirlediler. Yaşlanan nüfusla birlikte artan emeklilik maaşları nedeniyle kamu harcamaları artmaktadır.

Refah devletinin refah sağladığı beklentileri gittikçe artmaktadır. Refah sağlama yaklaşımları farklıdır. Bazı devletler liberal yaklaşımlar benimsemekte, bazı devletler korporatist, bazıları ise evrensel yaklaşımlar benimsemektedir. Son yıllarda, ekonomik politikaların bir refah devleti elde etmek için yeterli olmadığı, ancak sosyal devletin sosyal politikalar yoluyla başarılması gerektiği inancı vardır.

Refah devletinin geleceği konusundaki birçok tartışma ortaya atılsa da, sağcı ve solcu görüşlerin daha baskın olduğunu söylemek mümkündür.

Sağcılar, refah devletinin ancak neoliberal politikalara kayarak krizi yenebileceğini savunuyor. Ayrıca, sanayi devriminde gerçekleşen zorunlu değişimin yirminci yüzyılın son çeyreğinde ortaya çıkan Bilgi ağı için de geçerli olduğunu ve refah devletinin değişmesinden sonra uluslarüstü kuruluşlar tarafından sosyal politikaların geliştirilmesi gerektiğini savunuyorlar.

Solcular için, refah devletlerinin değişen koşullara uyum sağlama yeteneğine sahip olduklarını savunuyorlar; ve bu nedenle, krizi reformlar ve yeniden yapılanmalar yoluyla yenebilirler. Reform sürecinde neoliberal yaklaşım yerine neo-Keynesyen yaklaşımların benimsenmesi önerilmektedir.

Bu görüşlere bir alternatif olarak neoliberal ve muhafazakarlar “Yeni Hak” adı altında yeni girişimler yaptılar; ve sosyal demokratlar ve sosyal liberaller “nc Yol” adı altında yeni girişimler yaptılar (Esra, 2018: 54).

Ayrıca, refah devletinin meşruiyeti Yeni Sağ ve Yeni Sol tarafından sorgulandı. Yeni Sol, devletin rolünün piyasalara göre çok zayıf olduğunu ve devletin toplumsal kalkınmadaki rolünün yeniden yapılandırılması gerektiğini eleştirdi. Yeni Hak, bürokrasinin ve baskı gruplarının rolüne odaklanmıştır. Onların düşüncelerine göre, toplumun refahı bürokrasiden ve baskı gruplarının

çıkarlarından daha önemlidir .Sosyal devletlerin ve sosyal politikaların dönüşümünün bir nedeni olarak belirtilen küreselleşme, Dünya Bankası, Dünya Sağlık Örgütü ve Uluslararası Para Fonu gibi uluslararası kuruluşların katılımıyla etkisini artırıyor. Ulus devletler, ekonomik ve sosyal alanlarda politikaları dış süreçlere dayanarak değil, iç dinamiklere dayanarak uygulamalıdır. Yukarıda belirtildiği gibi, benzer özelliklere sahip olmalarına rağmen, her ülkenin sosyal koruma için farklı uygulamaları vardır. Burada asıl önemli olan, değişimin ülkelerin demografik ve kültürel yapıları üzerindeki etkilerini belirlemek ve uygun şekilde müdahale etmektir. Özetle, küreselleşmenin etkilerini ulusal politikalarının tek nedeni olarak sunmak ulusal siyasi otoritelerin seçimidir. Bu bakış açısı yerine, küreselleşmenin ulusal düzeydeki sorunları azaltmadaki olumlu etkilerinden yararlanmaya çalışmak daha gerçekçi bir yaklaşım olacaktır. Bu şekilde, artan sosyal sorunları önlemek için daha etkili araçlar geliştirmek mümkün olacaktır.

Refah devletleri hala gelişmektedir. Devletler daha iyi iş ve yaşam koşulları aramaktadırlar. Tüm sosyal riskleri kapsayan sosyal güvenlik sistemlerine sahip olmak istiyorlar. Bu açıdan refah ülkelerinde gerçek bir kriz olmadığını ancak ekonomik büyümeden önce engelleri kaldırmaya yönelik çabaların olduğunu söylemek mümkündür.

Refah devletlerinin, işsizlik oranlarını, vergileri ve kamu harcamalarını azaltmak için ekonomik büyümedeki düşüş nedeniyle düzenlemeler yapmaları gerekir (Holden, 2017). Sosyal politikalarda daralma eğilimi var gibi görünüyor, çünkü kamu harcamalarında sosyal harcamaların oranı yüksek.

Refah ülkelerinde refah krizlerini azaltmaya yönelik reform girişimleri, sosyal politika uygulamalarında “aktif sosyal koruma” anlayışına daha fazla önem verilmesine yol açmıştır (Palier, 2013: 87). 1990'larda uygulamaya konulan ve işgücü piyasasında aktif olmayı hedefleyen bu uygulamalar, pasif harcamaların çalışmasını ve kısıtlanmasını teşvik eden düzenlemelere dayanıyordu. Pasif harcamaları azaltmak için sosyal yardımlardan yararlanma süresi kısaltılmış ve koşulları zorlaştırılmıştır. Reform uygulamalarının sosyal harcamalar üzerindeki etkisi değerlendirildiğinde, çocuk yoksulluğunun arttığı, aile yardımı ve meslek eğitimi sağlama çalışmalarının yetersiz olduğu görülmektedir. Yaşlanan nüfus nedeniyle emeklilik yaşı ve sağlık harcamalarının artmaya devam edeceği açıktır. Nüfusun yaşlanması nedeniyle pasif harcamaların artmasının, aktif ve pasif reformların gerçekleştirilmesinden önce bir engel teşkil ettiğini söylemek mümkündür.

Sonuç olarak, refah devletleri farklı şekillerde var olmaya devam ediyor. Gelişmeler, sosyal hakların, özgürlüklerin ve ideolojik düşüncelerin ekonomik büyümeyi başarmak için yeterli olmadığı görüşünü ortaya koyuyor. Bu görüşe sahip refah devletlerinin gelecek yıllarda sosyal harcamalar yapma konusunda tarafsız politikalar izleyeceğini söylemek mümkündür.

9. SONUÇ

Bu makale sosyal politika ve refah devleti, tarihsel gelişiminden günümüze kadar olan amaçları, kapsamı, türleri ve sorunları ile ele alınmaktadır. Sosyal politika, işçileri sanayileşmenin sonucu olarak ortaya çıkan tehlikelere karşı, sanayi devrimi sonrası tarihsel gelişmeye paralel olarak korumak için geliştirilen bir dizi önlemdir. Bu şekilde ortaya çıkması sosyal politikaların dar anlamda tanımlanmasına neden olmuştur. II. Dünya Savaşı'ndan sonra, sosyal politika konusundaki dar bakış açısı değişmeye başladı. Bu değişimin nedeni, işçi sınıfının çıkarlarını korumak için alınacak önlemlerin sosyal sorunları çözmek için yeterli olmamasıydı. Bu nedenle, toplumun tüm kesimlerini kapsayacak şekilde sosyal politikanın genişletilmesi gerektiği sonucuna varıldı. Sosyal politika, geniş anlamda, toplumun tüm kesimlerinin işsizliği önlemek, çalışma koşullarını iyileştirmek, asgari ücret sağlamak, sosyal güvenlik ve fayda sağlamak, ortadan kaldırmak için barış ve uyum içinde yaşamasını sağlamak için alınan bir dizi önlemdir. gelir dağılımındaki adaletsizlik ve sosyal adaletin sağlanması. Sosyal politika, devletin ve bireylerin refahını sağlayan tüm politikaları ve sürekli değişen dinamik uygulamaları ifade eder.

Sosyal politikaların temel amacı, toplumdaki herkesin barış ve uyum içinde, çatışmalardan uzak yaşamasını sağlamaktır. Sosyal politikalarla sosyal adalet, sosyal gelişme, sosyal denge, sosyal entegrasyon ve sosyal barış sağlanması amaçlanmaktadır.

Sosyal adaletin amacı, özgürlükleri ortadan kaldırmadan her birey için fırsat eşitliği yaratmak ve adil bir gelir dağılımı sağlamaktır. Özellikle sosyal adaletin amacı eğitim, vergi, sosyal güvenlik, fırsat eşitliği, adil ve yeterli ücretler gibi hizmetler sunmaktır. Sosyal dengeyi sağlamak, sosyal ve bölgesel farklılıkları ortadan kaldırarak mümkündür. Sosyal barışın kurulması için, toplumsal uzlaşmayı engelleyen faktörler ortadan kaldırılmalıdır. Sosyal bütünleşmenin amacı, sosyal dağılımı önleyici tedbirlerin alınmasını sağlamaktır. Sosyal politikanın temel amacı olarak benimsenen sosyal demokrasi, eşitlik dengesi dikkate alınarak bireylerin demokratik özgürlükler ortamındaki çıkarlarının korunmasına atıfta bulunmaktadır.

Sosyal devlet, sadece sağlık, eğitim, sosyal güvenlik, gelir dağılımı ve konut alanlarında politikalar geliştirmekle kalmamış, aynı zamanda sosyal refahı sağlamak için çevresel ve kentsel sorunlara çözümler aramıştır. Refah devleti, sahip oldukları refah düzeyine göre ülkeden ülkeye değişmektedir..

Liberal ve sosyalist anlayışın eksikliğini ortadan kaldırmak için geliştirilen refah devletinin yeni bir liberal model biçimi olduğunu söylemek mümkündür. Bu anlamda, sosyal politika alanında ortaya çıkabilecek sorunları çözmek için müdahaleci bir yaklaşımla hareket eder.

KAYNAKÇA

AKTEL, A. G. M. (2001). Küreselleşme Süreci ve Etki Alanları. Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 6(2).

- Aravacak, E. D. (2018). Social Policy and the Welfare State. In Public Economics and Finance. IntechOpen.
- Blakemore, K., & Warwick-Booth, L. (2013). Social Policy: An Introduction: An Introduction. McGraw-Hill Education (UK).
- Buğra, A. (2016). Kapitalizm, Yoksulluk ve Türkiye'de sosyal politika. İletişim Yayınları.
- BAYRAKTAR, U. B., & CORA, Y. T. (2016). " Sorunlar" Gölgesinde Tanzimat Döneminde Kürtlerin ve Ermenilerin Tarihi. Kebikec: İnsan Bilimleri İçin Kaynak Araştırmalı Dergisi, (42).
- Clarke, J. (2004). Dissolving the public realm? The logics and limits of neo-liberalism. Journal of social policy, 33(1), 27-48.
- ÇIVGIN, İ. "SANAYİ-SONRASI" TOPLUMLARIN SOSYOEKONOMİK SORUNLARI.
- Deacon, B. (2007). Global social policy and governance. Sage.
- DURAL, A. B. Mevsimlik Göçer-Yarı Göçer Ailelerde Çocuğun Değeri Ve Eğitime Erişim Hakkı.
- Durmaz, O. S. (2016). Neo-Liberal Sosyal Politika Rejiminin Tesisi ve AKP. Çalışma ve Toplum, 48(1).
- Erdal, L. (2014). Türkiye'de Sosyal Politika ve Koruyucu Aile Hizmet Modeli. Sosyoekonomi, 22(22).
- Erdut, Z. (2002). Küreselleşme bağlamında uluslararası sosyal politika ve Türkiye. İzmir: Dokuz Eylül Yayınları, 2
- Esping-Andersen, G. (1990). Refah Kapitalizminin Üç Dünyası.
- Gökbunar, R., Özdemir, H., & Uğur, A. (2008). Küreselleşme kısılacındaki refah devletinde sosyal refah harcamaları.
- GÜMÜŞ, A. G. A. T. (2009). Küreselleşme Sürecinde Refah Devleti16. Himayelerinde Gerçekleştirilmiştir., 147.
- Harcourt, G. C. (2013). The social science imperialists. Routledge.
- Kleinman, M. (2006). Kriz mi? Ne krizi? Avrupa refah devletlerinde süreklilik ve değişim. Sosyal Politika Yazıları, 195-229.
- Kennett, P. (Ed.). (2006). A handbook of comparative social policy. Edward Elgar Publishing.
- Midgley, J. (2009). The handbook of social policy. Sage publications.
- Özdemir, S. (2007). Küreselleşme Sürecinde Refah Devleti, İstanbul, İTO Yayınları, 2.

ÖZAYDIN, M. M. (2008). Küresel Etkilerle Şekillenen Sosyal Politika Anlayışı Ekseninde Sosyal Politikaların Geleceğini Tartışmak. Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 10(1), 163-180.

Rosanvallon, P. (2004). Refah Devletinin Krizi, Çev: B. Şahinli, Ankara, Dost Kitabevi.

Salih, A. L. P. (2009). Refah devleti düşüncesinin gelişimi ve bir liberal alternatif olarak üçüncü sektör. Sakarya Üniversitesi Maliye Dergisi, (156), 265-279.

SARI, S. G., & AYDIN, S. (2010). Türkiye’de Büyük Burjuvazinin Örgütlü Yükselişi: Siyasal ve Yönetimsel Süreçlerin Biçimlenmesinde

Selçuk, F. Ü. (2009). Sosyal politika: tarihsel zorunluluk yaklaşımı yerine liberalizmle ortaklaşan temellerden alternatif kuramsal inşalara. Bilgi Sosyal Bilimler Dergisi, (2), 1-26.

Serter, N. (1994). Devlet görevlerindeki gelişmelerin sonucu olarak sosyal devlet. İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi.

Süleyman, D. A. L. (2017). SOSYAL POLİTİKANIN DÖNÜŞÜMÜ: KÜRESEL SOSYAL POLİTİKA. Uluslararası Beşeri ve Sosyal Bilimler İnceleme Dergisi, 1(1), 4-18

Şenkal, A. (2007). Küreselleşme sürecinde sosyal politika. Alfa Basım Yayım Dağıtım.

Şenocak, H. (2009). Sosyal Güvenlik Sistemini Oluşturan Bileşenlerin Tarihi Süreç Işığında Değerlendirilmesi. Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi, (56)

Talas, C. (1992). Türkiye'nin açıklamalı sosyal politika tarihi. Bilgi Yayınevi.

Temiz, H. E. (2012). Sosyal Politika Bağlamında Küresel Yönetişim. Toplum ve Demokrasi Dergisi, 6(13), 201-217.

TÜSİAD. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 20(20), 43-68.

Uçkan, B., & Kağncıoğlu, D. (2009). İşçilerin Sendikalara İlişkin Algı ve Tutumları: Eskişehir Örneği. Çalışma ve Toplum, 3(22), 35-56

Yeates, N. (2002). Globalization and social policy: From global neoliberal hegemony to global political pluralism. Global Social Policy, 2(1), 69-91.